

pripomogla k tolikemu obisku te „besede“, da vsi prostori bili so na tesno posedeni. Predsedstvo čitalnice pa prosi zdaj gosp. M. Perucija, naj blagovoli brž ko brž s kakima dvema zaupnima možema se potruditi v Ljubljano v razgovor: kakošna semena naj bi se nakupila za nabrani denar in na katere strani razdelila, da pridejo najrevnišim na pomoč.

— (Pobirki iz časnikov.) Česar nismo mogli prav izvedeti domá, podal nam je časnik „Čech“ 21. maja t. l., da je na liberalcev pritiskovanje gospod knezoškof Ljubljanski odstaviti hotel profesorja Marna razun njegovega sodelovanja v „Slovenca“ posebej zarad Nečáska, katerega je popisal v „Učit. Tovaršu“ l. 1875 in je ponatisnjen v „Jezičniku“ letnik XIII. Pač so s Slovenci vred čudili se temu Čehi, in ko bi izvedel to, v grobu bi obrnil se Nečásek. Sicer meni „Čech“, da nemškutarji slovenski konservativni stvari niso mogli storiti bolje službe nego so jo storili s Klunovo kulturno borbo, kajti zdaj se oči odpirajo premnogim dre-mavim. Da bi se le res tudi odprle! — V nekem dopisu se vsled trditve, da je Ljubljanski knezoškof Pogáčar hotel zatreti „Slovenca“, razpravlja vprašanje: katere pravice in katere dolžnosti ima Ljubljanski škof do „Slovenca“? — in odgovarja se v istem spisku — kar se tudi nam zdi resnica — da „baš“ tiste, katere do „Tagblatta“. Oba izhajata v njegovi škofiji — le s tem razločkom, da ta v nemški, uni pa v slovenski besedi. Dokler temu ali unemu ne dá posebne denarne podpore, z njim tudi posebej ukazovati nima. Poprej pa, predno zatara „Slovenca“ — pravi dopis — veliko poprej mora zatreti „Laib. Tagblatt“, ako hoče biti in ostati biskup katoliški!

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. — V Budapešti nadaljujete delegaciji svoj posel. Besedovanje o vnanjih zadevah je pri kraju. Na Avstrijsko delegacijo ni vredno ozirati se; v njej vlada impotentna koterija, za katero nihče ne stoji in katero vzdržuje Ogerska sama zato, ker namesti nje ni nič boljšega. Ona se poklanja Turčiji in na aji Šofiji raje vidi polomesec kakor sv. križ. — Ogerska delegacija, ki ima svojo koreniko v narodu Magjarskem, ima vsaj toliko veljave, kakor velja moč onega naroda. Kmalu pa boste obe delegaciji čutile, da niti tū na Dunaji, niti v Budapešti se ne reši Turško vprašanje. Turčiji že kljenka!

Iz Prage. — Neizmerna žalost je naše mesto in vso Česko zadela 26. t. m. Dr. František Palacky je po dolgi bolehnosti popoldne ob 4½ mirno v Gospodu zaspal. Še oni popoldne mu je zet njegov dr. Rieger čital večerne liste „Politike“ in „Pokroga“, miloval je naglo smrt fzm. Johna in radost izrazil nad novimi zmagamí ustašev na Turškem. Iznenada pa začne teško dihati in — za malo časa izdahnil je preblago svojo dušo v 78. letu svoje starosti. Kakor blisk je švignila tužna novica po mestu in vsej deželi. — Truplo umrlega je bilo balzamirano in se bode svečano prepeljalo v Lobkovic, 3 ure od Prage, da bode po želji njegovi počivalo zraven soproge njegove. Sprevod, zarad velikega udeleštva iz vse dežele, je bil odložen na danes (31. maja) dopoldne ob 10. uri. K sprevodu pošljejo vsa Češka mesta, vsa društva in korporacije svoje deputacije in banderije. Vverjeni smo, da ves slovanski svet žaluje na grobu „očeta svojega“!

Iz Turškega bojišča. — Zdaj je prikipelo vse do vrha, struna se ne dá več napenjati. Srbija je sklenila vojsko. Da je tako dolgo čakala, glavni vzrok temu je

pomanjkanje denarja, katerega drugje ni mogla dobiti. A narod, za vojsko navdušen, je vladi že spravil skup okoli 200.000 zlatov. Že je vsa Turška meja zastavljena in vsak dan se pričakuje novica, da je Srbska vojna prekoračila meje. Nadpoveljnik redne in narodne vojne bo — kakor trdijo zanesljiva poročila iz Beligrada — knez sam z generalom Zachom, Černajevom, Rankom, Nikoličem in drugimi, prostovoljce pa bodo vodili Hubmajer, Petrović in general Stratimirović. Serbinje so osnoval med sabo že odbor za oskrbovanje ranjencev, v katerega so se upisale najodličniše gospe knežnjih rodovin. Dr. Stejič jih vsako nedeljo po dve uri podučuje v tem, kako ravnati z ranjenci. Po več krajih se dajo koncerti na korist zatiranega krščanstva. Rešitve dan se tedaj bliža naglih korakov.

V Carigradu je strašna razburjenost. Že se govori, da se ima razpeti „Mohamedov prapor“, kar je zapoved vsakemu mohamedancu, napasti drugoverce, „ker gre za vero.“ Sultan sam je v velikem strahu, naslednika svojega, sina ranjcega brata, Murad-efendija, je dal zapreti v njegovo hišo, princem pa je strogo prepovedano pokazati se kje na javnem mestu. Novice iz Carigrada poročajo celó, da je Murad v nevarnosti zarad življenja. — Največ hrupa delajo ulemi (učitelji turškega bogoslovja in duhovni sploh) in softi (turški bogoslovci); dozda so res že sultana prisilili, da je odstavil prejšnjega verskega ministra, ki jim ni bil dosti fanatiziran in premalo sovražen drugovercem; naslednik njegov je, kakor smo že v zadnjem listu poročali, zagrižen mahomedanec, ki druge vere ne trpi. Kakor prej ministra nauka, tako so odstavili sedaj tudi sultana Abdul-Adšida ter dali mu za naslednika omenjenega Murad-efendija, mohamedanca z dušo in telesom, prav po volji soft in ulemov. Da se to ni zgodilo brez velike revolucije, to se dú misliti, čeravno nam do zdaj niso še došle obširne novice; najbrže je Mohamedov prapor že razvit in boj zoper vse drugoverce pričet. — To je odgovor Turkov na Gorčakove predloge. Zdaj bo „pomirjevanja“ menda konec, ker z novim sultanom in njegovo vlado se Evropske oblasti ne morejo pogajati. Po vsem tem je stopilo Turško vprašanje v novo faso in se bo moralo rešiti z orožjem; Turki so si svojo osodo sami odločili.

Na bojišči samem je vse živo. Vedno prihajajo novice o zmagah ustajnikov, ki so zdaj tudi popustili grdo navado, padlim Turkom glave rezati. Turki pa te ne vade še niso popustili. V Bosniji in Hercegovini so vedno krvave bitve, najhuje pa razsaja plamen ustaje v Blugariji.

Žitna cena

v Ljubljani 27. maja 1876.

Hektoliter v nov. denarji: pšenice domače 8 fl. 78. — banaška 9 fl. 77. — turšice 5 fl. 10. soršice 6 fl. 72. — rži 5 fl. 60. — ječmena 4 fl. 20. — prosa 4 fl. 40. — ajde 5 fl. 53. — ovsa 3 fl. 70. — Krompir 3 fl. 57. kr. 100 kilogramov.

Kursi na Dunaji 29. maja.

5% metaliki 64 fl. 20 kr. Ažijo srebra 103 fl. — kr.
Narodno posojilo 69 fl. 25 kr. Napoleondori 9 fl. 70 kr.

Loterijne srečke:

v Gradcu } 27. maja 1876: 60. 76. 57. 31. 36.
na Dunaji } 16. 47. 58. 31. 70.

Prihodnje srečkanje v Gradcu in na Dunaji 10. junija